

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

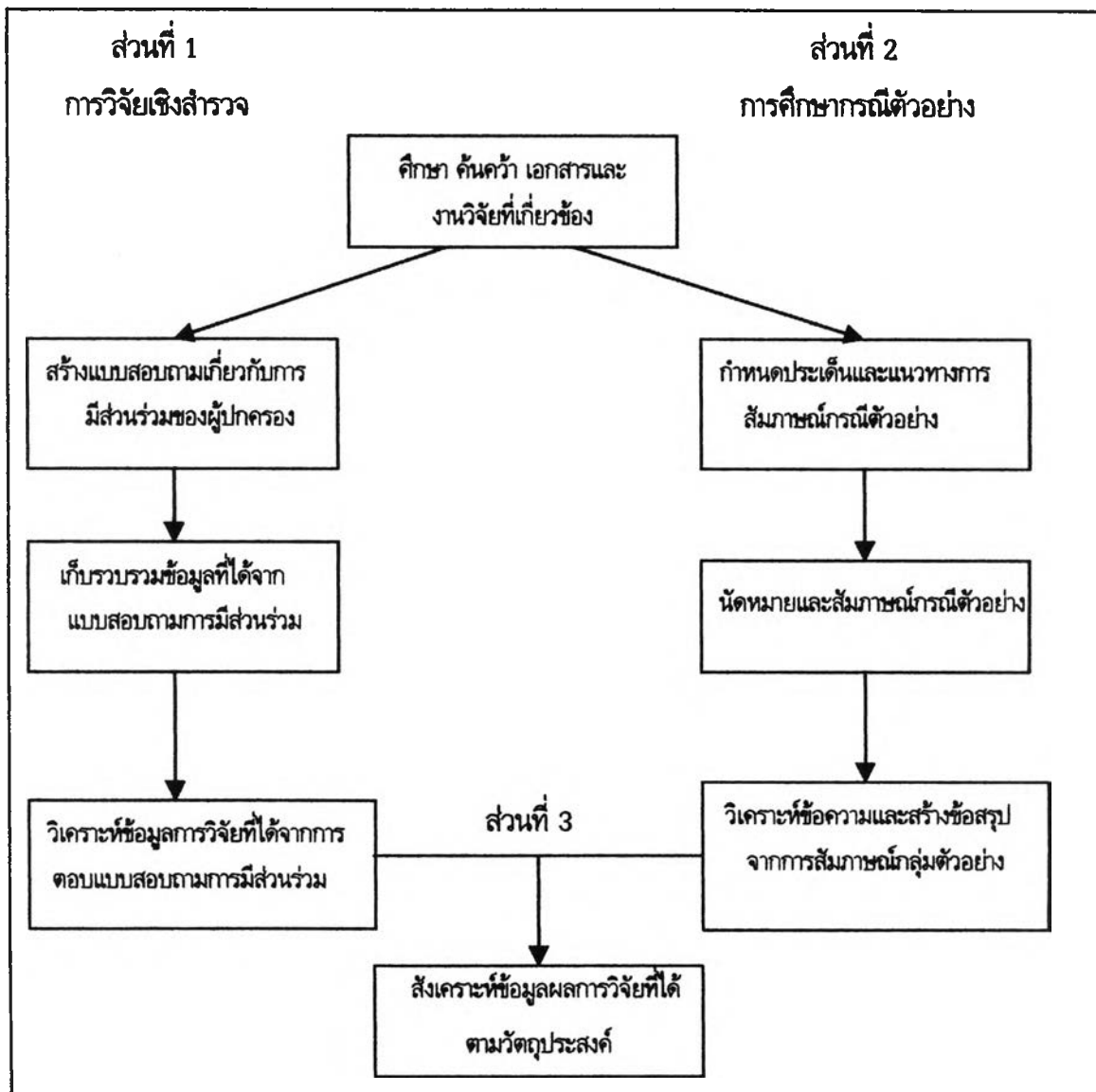
การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยายโดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data) ด้วยแบบสอบถามและการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative data) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์กรณีตัวอย่าง การศึกษานี้มีขั้นตอนดำเนินการศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วน โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ

ส่วนที่ 2 การศึกษากรณีตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 การสังเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้จากข้อมูลการวิจัยเชิงสำรวจและกรณีตัวอย่าง

แผนภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีนักเรียนซึ่งอยู่ในการดูแลและกำลังศึกษาในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2544 จาก 4 สังกัด คือ โรงเรียนเทศบาล สังกัดกรมการปกครอง โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาและขยายโอกาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร การศึกษาในครั้งนี้นำผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มหลายขั้น (Multistage cluster sampling) โดยใช้เขตการศึกษาและห้องเรียนในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. สุ่มเขตการศึกษาจำนวน 1 เขต จากเขตการศึกษาทั้งหมดจำนวน 12 เขต ได้เขตการศึกษา 6 ซึ่งประกอบด้วย 7 จังหวัด คือ สระบุรี ลพบุรี อ่างทอง ชัยนาท สิงห์บุรี อุทัยธานี และพระนครศรีอยุธยา โดยการศึกษาที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษาใน 4 สังกัด ของโรงเรียนในเขตการศึกษา 6 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนทั้งสิ้น 2,186 โรงเรียน ประชากรประมาณ 679,614 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Lindemen (1980) ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้จำนวน 20 หน่วย ต่อ 1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 23 ตัวแปร ได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 460 คน แต่เพื่อให้การวิจัยนี้แกร่งขึ้นผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้มีขนาดประมาณ 50 เท่าของตัวแปร คือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีจำนวนไม่น้อยกว่า 1,150 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลกระจายตามสัดส่วนจำนวนประชากร 131 โรงเรียน จาก 4 สังกัด ของโรงเรียนในเขตการศึกษา 6 รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัด

สังกัดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน (แห่ง)	
	ประชากร (แห่ง)	กลุ่มตัวอย่าง (แห่ง)
1. เทศบาล	58 (2.65)	4 (3.05)
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	118 (5.40)	7 (5.34)
3.สามัญศึกษา	137 (6.27)	8 (6.11)
4. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	1,873 (85.68)	112 (85.50)
รวม	2,186 (100)	131 (100)

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนในเขตการศึกษา 6 จำแนกตามสังกัด ซึ่งกระจายตามสัดส่วนประชากรในโรงเรียนแต่ละสังกัด ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล สังกัดกรมการปกครอง มีจำนวน 4 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.05 โรงเรียน

เอกชน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) มีจำนวน 7 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 5.34 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีจำนวน 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 6.11 โรงเรียน ประถมศึกษาและขยายโอกาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) จำนวน 112 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.50 รวมโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ทั้งสิ้น จำนวน 131 โรงเรียน

2. สุ่มโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ตามจำนวนที่กำหนดไว้ (ตารางที่ 3.1) จำแนกตามสังกัด รายละเอียดดังตารางที่ 3.2

3. สุ่มห้องเรียนโดยผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บข้อมูลกับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวนชั้นละ 1 ห้องเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 3.3

4. นำส่งแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน โดยการส่งแบบสอบถามผ่านครูประจำชั้น เพื่อให้ครูประจำชั้นส่งแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนใน 4 สังกัด โดยการส่งแบบสอบถามถึงผู้ปกครองด้วยการสุ่มโดยไม่ระบุหรือเจาะจงบุคคล ใน 131 โรงเรียน ระดับชั้นเรียนละ 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 5 คน คิดเป็นจำนวนผู้ปกครองโรงเรียนละ 15 คน รวมจำนวนผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 1,965 คน จำนวนของอัตราการกลับคืนของแบบสอบถาม มีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3.4 และ 3.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.2 รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดโรงเรียน

เทศบาล	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน		สามัญศึกษา		สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	
					สระบุรี	ลพบุรี
1. เทศบาลบ้านกล้วย ชน	1. ถาวรวิทยา	ชน	1. สระบุรีวิทยาคม	สบ	1. บ้านปากข้าวสาร	1. วัดโพธิ์ระหัด
2. เทศบาล 1 บ้านท่าหิน ลบ	2. วินิตศึกษา	ลบ	2. วิเศษไชยชาญ	อง	2. วัดสุวรรณคีรี	2. บ้านท่าดินดำ
3. เทศบาลวัดหลวงราชवास อท	3. สนามชัยสิทธิอนุสรณ์	อง	3. หันคาพิทยาคม	ชน	3. ชุมชนวัดหนองโนใต้	3. บ้านโคกตูม
4. เทศบาลวัดบำรุงธรรม สบ	4. วัฒนานุกูลวิทยา	สบ	4. ท่าช้างวิทยาการ	สง	4. วัดสันติวิหาร	4. บ้านหัวนา
	5. อุทัยวิทยาลัย	อท	5. สาคลวิทยา	อย	5. วัดขอนแก่น	5. บ้านคลองเกตุ
	6. ประสาทวิทย์	อย	6. หุ่งโพวิทยา	อท	6. วัดใหญ่วันนา	6. วัดรัตนาราม
	7. อารีสวัสดิ์	ลบ	7. สิงห์บุรี	สง	7. ชุมชนบ้านตลาดน้อย	7. บ้านหนองถ้ำ
			8. ท่าเรือ "นิตยานุกูล"	อย	8. วัดมหาโลก	8. ไทยรัฐวิทยา 1
					9. ชุมชนหนองโดน	9. วัดลาดสาลี
					10. หนองโดน	10. วัดดงสว่าง
				11. หนองโพธิ์	11. วัดสำราญ	
				12. วัดบึงแก้ม	12. สมอคอนวิทยาการ	
				13. สันมะค่าบกน้อยสามัคคี	13. บ้านหนองแหม	
				14. ชับชะอม	14. วัดวิหารขาว	
				15. วัดหนองยาวสูง	15. บ้านหนองบง	
				16. ชุมชนบ้านกล้วย	16. นิคมลำนารายณ์	

* หมายเหตุ สระบุรี (สบ) ลพบุรี (ลบ) อ่างทอง (อง) ชัยนาท (ชน) สิงห์บุรี (สง) อุทัยธานี (อท) พระนครศรีอยุธยา (อย)

(มีต่อด้านหลัง)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ) รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ				
อำเภอ	ชื่อยานา	สิงห์บุรี	อุทัยธานี	พระนครศรีอยุธยา
1. วัดทองคุ้ง	1. เขาพลอง	1. วัดประโชติการาม	1. ชุมชนวัดท่าซุง	1. วัดประดู่ทรงธรรม
2. บ้านน้ำผึ้ง	2. ชุมชนวัดศรีมณีวรรณ	2. วัดสังฆาวาส	2. หนองตาขุ	2. วัดหนองเป่า
3. วัดมะขาม	3. วัดศรีสิทธิ์สุวรรณวัฒนะ	3. วัดจักรสิทธิ์	3. เขาปรุวี	3. สุตินสหราษฎร์
4. วัดพายทอง	4. บ้านทางน้ำสาคร	4. วัดยายสร้อย	4. ชุมชนวัดทัพทัน	4. คอดต้น
5. ไทยรัฐวิทยา 6	5. วัดดอนตูมกมลवास	5. ชุมชนวัดดงยาง	5. วัดสะพาน	5. วัดบ้านซุง
6. วัดโพธิ์ราษฎร์	6. บ้านหนองขุนมิตรภาพที่ 136	6. อนุบาลอินทร์บุรี	6. บ้านหูช้าง	6. วัดหัวเวียง
7. วัดท่าอิฐ	7. วัดธรรมิกาวาส	7. วัดตุ้มหู	7. บ้านไร่เตี้ย	7. วัดทองทรงธรรม
8. วัดโพธิ์เกรียบ	8. ชุมชนวัดพิชัยนาวาส	8. วัดห้วย	8. ชุมชนวัดสุวรรณบรรพต	8. วัดบางซ้ายใน
9. วัดราชสกุณา	9. ท่าบ้านหลวง	9. วัดโพธิ์สังฆาราม	9. บ้านไร่	9. วัดโบสถ์
10. วัดทางพระ	10. วัดวิจิตรรังสรรค์	10. วัดโบสถ์	10. วัดตลุกคู่	10. ชุมชนวัดลำพะเนียง
11. วัดวังน้ำเย็น	11. วัดหลวงพ่อขาว	11. บ้านสวนกล้วย	11. วัดสังกัสรัตนคีรี	11. วัดพระแก้ว
12. วัดบางจักร	12. วัดหนองน้อย	12. วัดตึกราชา	12. บ้านห้วยพลู	12. ชุมชนโคกม่วงเหนือศรีบูรพาอุปถัมภ์
13. วัดโบสถ์	13. วัดสะอาดสิงห์	13. วัดสาธุการาม	13. วัดตลุกหมู	13. วัดกระโดงทอง
14. วัดถนน	14. บ้านท่าไม้	14. วัดช้อย	14. ชุมชนบ้านเมืองการุ้ง	14. วัดหันตรา
15. วัดนางข่า	15. ชุมชนวัดดักคะนน	15. ชุมชนวัดม่วง	15. อนุบาลลานสัก	15. ราษฎร์บำรุง
16. วัดแก้วกระจ่าง	16. ชุมชนวัดปากคลอง	16. วัดม่วงชุม	16. ชุมชนบ้านทุ่งนา	16. วัดภาษี

ตารางที่ 3.3 จำนวนและร้อยละของห้องเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัด

สังกัดโรงเรียน	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)								รวม
	ป.1	ป.3	ป.5	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	รวม	
1. เทศบาล	4	4	4	12 (3.28)	-	-	-	-	12 (3.05)
2. สช.	6	6	6	18 (4.92)	1	1	1	3 (11.11)	21 (5.34)
3. สามัญ	-	-	-	-	8	8	8	24 (88.89)	24 (6.11)
4. สปช.	112	112	112	336(91.80)	-	-	-	-	336 (85.50)
รวม	122	122	122	366(93.13)	9	9	9	27 (6.87)	393 (100)

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนห้องเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามระดับชั้นเรียน ดังนี้ โรงเรียนสังกัดเทศบาล แบ่งเป็นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1,3 และ 5 จำนวนชั้นเรียนละ 4 ห้องเรียน รวมจำนวนห้องเรียนของสังกัดเทศบาลที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 12 ห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.05 โรงเรียนเอกชนสังกัด สช. แบ่งเป็นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1,3 และ 5 จำนวนชั้นเรียนละ 6 ห้องเรียน รวมจำนวนห้องเรียนระดับประถมศึกษาของสังกัด สช. จำนวน18 ห้องเรียน และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,3 และ 5 จำนวนชั้นเรียนละ 1 ห้องเรียน รวมจำนวนห้องเรียนระดับมัธยมศึกษาของสังกัด สช. จำนวน 3 ห้องเรียน รวมจำนวนห้องเรียนของโรงเรียนเอกชนสังกัด สช. ที่ใช้ในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 21 ห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 5.34 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสามัญศึกษา แบ่งเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,3 และ 5 จำนวนชั้นเรียนละ 8 ห้องเรียน รวมจำนวนห้องเรียนของสังกัดสามัญศึกษาที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 24 ห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 6.11 และโรงเรียนประถมศึกษาและขยายโอกาสสังกัด สปช. แบ่งเป็นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1,3 และ 5 จำนวนชั้นละ 112 ห้องเรียน รวมจำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการศึกษาของโรงเรียนสังกัด สปช. ทั้งสิ้นจำนวน 336 ห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.50

ตารางที่ 3.4 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและจำนวนแบบสอบถามที่ส่งจำแนกตามสังกัด

สังกัดโรงเรียน	จำนวนผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง		ร้อยละของแบบสอบถามที่ได้คืน
	แบบสอบถามที่ส่ง (ฉบับ)	แบบสอบถามที่ได้คืน (ฉบับ)	
1. เทศบาล	60	57	95.00
2. สช.	105	99	94.29
3. สามัญ	120	114	95.00
4. สปช.	1,680	1,417	84.35
รวม	1,965	1,887	85.85

ตารางที่ 3.4 และ ตารางที่ 3.5 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามกระจายตามสัดส่วนของโรงเรียนและสังกัดโรงเรียน แบ่งเป็น 4 สังกัด ผลจากการเก็บข้อมูลพบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามกลับคืนจากโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ

95.00 จากสังกัด สช. จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 94.29 จากสังกัดสามัญศึกษา จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 และจากสังกัด สปช. จำนวน 1,417 คน คิดเป็นร้อยละ 84.35 รวมจำนวน ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 1,687 คน คิดเป็นร้อยละ 85.85 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่ง (นับเฉพาะแบบสอบถามที่ได้กลับคืนและสมบูรณ์)

จากการนำเครื่องมือไปใช้จริง แบบสอบถามที่ส่งกลับคืน แบ่งเป็น 2 กรณี คือ โรงเรียนที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืน 5 โรงเรียน มีจำนวนแบบสอบถาม 75 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 3.82 ของแบบสอบถามที่ส่ง และโรงเรียนที่ส่งกลับคืน มี 126 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 96.18 ของโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถามทั้งหมด โดยโรงเรียนที่ส่งกลับคืนส่วนใหญ่จะคืนกลับมาครบตามจำนวน คือ 15 ฉบับ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามไว้ดังนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้ตอบไม่ตอบเกิน 5 ข้อคำถาม จากทั้งหมด 75 ข้อ ถือว่าแบบสอบถามฉบับนั้นไม่สมบูรณ์ เมื่อตรวจสอบการตอบพบว่า มีแบบสอบถามบางส่วนที่ไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ผลได้ จำนวนทั้งสิ้น 203 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 10.33 ของแบบสอบถามที่ส่งและคิดเป็นร้อยละ 12.03 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ซึ่งผู้ปกครองที่ไม่ตอบส่วนใหญ่จะไม่ตอบในตอนที่ 2 ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อผู้บริหารและครูอาจารย์ โดยผู้ปกครองให้เหตุผลว่าไม่รู้จักและไม่สนิทสนมเป็น การส่วนตัวกับผู้บริหารและครูอาจารย์ รวมทั้งไม่ต้องการให้เกิดปัญหากับบุตรหลานของตนเองหาก แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้บริหารและครูอาจารย์

ตารางที่ 3.5 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการและร้อยละของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งกลับคืนจำแนกตามสังกัดโรงเรียน

เทศบาล		สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน		สามัญศึกษา		สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.)			
						สระบุรี		ลพบุรี	
โรงเรียน	แบบสอบถาม ตามที่ได้ รับคืน	โรงเรียน	แบบสอบถาม ตามที่ได้ รับคืน	โรงเรียน	แบบสอบถาม ตามที่ได้ รับคืน	โรงเรียน	แบบสอบถาม ตามที่ได้ รับคืน	โรงเรียน	แบบสอบถาม ตามที่ได้ รับคืน
1. เทศบาลบ้านกล้วย	15	1. ถาวรวิทยา	15	1. สระบุรีวิทยาคม	14	1. บ้านปากข้าวสาร	-	1. วัดโพธิ์ระหัด	14
2. เทศบาล 1 บ้านท่าหิน	15	2. วินิตศึกษา	11	2. วิเศษไชยชาญ	15	2. วัดสุวรรณคีรี	14	2. บ้านท่าดินดำ	14
3. เทศบาลวัดหลวง ราชवास	14	3. สยามชัยสิทธิสุพรรณ	15	3. หันคาพิทยาคม	15	3. ชุมชนวัดหนองโนใต้	14	3. บ้านโคกชุม	13
4. เทศบาลวัดบำรุงธรรม	13	4. วัฒนานุกูลวิทยา	15	4. ท่าช้างวิทยาคาร	15	4. วัดสันติวิหาร	15	4. บ้านห้วยนา	15
		5. อุทัยวิทยาลัย	14	5. สาคลวิทยา	14	5. วัดขอนแก่น	15	5. บ้านคลองเกตุ	15
		6. ประสาทวิทย์	14	6. หุ่นโพธิ์วิทยา	13	6. วัดใหญ่วันนา	10	6. วัดรัตนาราม	13
		7. อารีสวัสดิ์	15	7. สิงห์บุรี	13	7. ชุมชนบ้านตลาดน้อย	13	7. บ้านหนองถ้ำ	14
				8. ท่าเรือ "นิตยานุกูล"	15	8. วัดมหาโลก	15	8. ไทยรัฐวิทยา 1	13
						9. ชุมชนหนองโดน	12	9. วัดลาดสำลี	14
						10. หนองโดน	13	10. วัดคงสว่าง	15
						11. หนองโพธิ์	14	11. วัดสำราญ	11
						12. วัดบึงอัมรินทร์	13	12. สมอคอนวิทยาคาร	15
						13. สันมะค่าบกน้อย	10	13. บ้านหนองแขม	15
						14. ชับชะอม	9	14. วัดวิหารขาว	13
						15. วัดหนองยาวสูง	14	15. บ้านหนองบง	15
						16. ชุมชนบ้านกล้วย	14	16. นิคมลำน้ำรายณ์	11
รวม	57		99		114		195		220

ตารางที่ 3.5 (ต่อ) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการและร้อยละของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งกลับคืนจำแนกตามสังกัดโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ส.ป.ช.)									
อ่างทอง		ชัยนาท		สิงห์บุรี		อุทัยธานี		พระนครศรีอยุธยา	
โรงเรียน	แบบสอบถามที่ได้รับคืน	โรงเรียน	แบบสอบถามที่ได้รับคืน	โรงเรียน	แบบสอบถามที่ได้รับคืน	โรงเรียน	แบบสอบถามที่ได้รับคืน	โรงเรียน	แบบสอบถามที่ได้รับคืน
1. วัดห้องคู้ง	13	1. เขาลอง	13	1. วัดประโชติการาม	15	1. ชุมชนวัดท่าซุง	15	1. วัดประตู่ทรงธรรม	15
2. บ้านน้ำผึ้ง	13	2. ชุมชนวัดศรีมณีวรรณ	12	2. วัดสังฆาวาส	14	2. ทนองตาง	14	2. วัดหนองเป่า	-
3. วัดมะขาม	14	3. วัดศรีสิทธิ์สุวรรณวดีฉนะ	15	3. วัดจักรสิทธิ์	12	3. เขปฐวี	15	3. สุนิสนสหราษฎร์	13
4. วัดพายทอง	15	4. บ้านทางน้ำสาคร	15	4. วัดยายสร้อย	15	4. ชุมชนวัดทัพพัน	15	4. คอดัน	15
5. ไทยรัฐวิทยา 6	15	5. วัดดอนตูมกมลาวาส	9	5. ชุมชนวัดดงยาง	9	5. วัดสะพาน	15	5. วัดบ้านซุ้ง	15
6. วัดโพธิ์ราษฎร์	15	6. บ้านหนองขุนมิตรภาพา	14	6. อนุบาลอินทร์บุรี	13	6. บ้านหุซัง	14	6. วัดหัวเวียง	12
7. วัดท่าอิฐ	14	7. วัดธรรมิกาวาส	15	7. วัดตุ่มหู	15	7. บ้านนาไร่เดียว	13	7. วัดทองทรงธรรม	15
8. วัดโพธิ์เกษียร	13	8. ชุมชนวัดพิชัยนาวาส	-	8. วัดห้วย	12	8. ชุมชนวัดสุวรรณบรรพต	6	8. วัดบางซ้ายใน	13
9. วัดราชสกุณา	14	9. ท่าบ้านหลวง	15	9. วัดโพธิ์สังฆาราม	13	9. บ้านไร่	11	9. วัดโบสถ์	15
10. วัดทางพระ	-	10. วัดวิจิตรรังสรรค์	6	10. วัดโบสถ์	14	10. วัดตลุกคู่	15	10. ชุมชนวัดลำพะเนียง	14
11. วัดวังน้ำเย็น	15	11. วัดหลวงพ่อดาว	14	11. บ้านสวนกล้วย	12	11. วัดสังกัสรัตนคีรี	13	11. วัดพระแก้ว	15
12. วัดบางจักร	14	12. วัดหนองน้อย	14	12. วัดดีกราชา	13	12. บ้านห้วยพุล	14	12. ชุมชนโคกม่วงฯ	15
13. วัดโบสถ์	12	13. วัดสะตือสิงห์	8	13. วัดสาธุการาม	15	13. วัดตลุกหมู	15	13. วัดกระโคงทอง	13
14. วัดถนน	14	14. บ้านท่าไม้	13	14. วัดข่อย	-	14. ชุมชนบ้านเมืองการุ้ง	12	14. วัดหันตรา	15
15. วัดนางข่า	12	15. ชุมชนวัดดักตะนน	15	15. ชุมชนวัดม่วง	14	15. อนุบาลลานสัก	12	15. ราษฎร์บำรุง	13
16. วัดแก้วกระจ่าง	13	16. ชุมชนวัดปากคลอง	5	16. วัดม่วงชุม	11	16. ชุมชนบ้านทุ่งนา	10	16. วัดภาชี	9
รวม	206		183		197		209		207

1.2 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ความสามารถในการพัฒนานักเรียน และลักษณะกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สร้างจาก 3 กลุ่มองค์ประกอบ คือ องค์ประกอบกลุ่มที่ 1 ภูมิหลังของผู้ปกครอง องค์ประกอบกลุ่มที่ 2 โรงเรียน บุคลากรและการปฏิบัติงานของโรงเรียน และ องค์ประกอบกลุ่มที่ 3 การเห็นคุณค่าตามการรับรู้ของผู้ปกครอง ซึ่งกรอบการศึกษาพิจารณาจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งกลุ่มองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาเป็น 3 กลุ่มองค์ประกอบ มีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 องค์ประกอบในการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจำแนกตามตัวแปรในองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ตัวแปร
1. ภูมิหลังของผู้ปกครอง มีทั้งสิ้น 17 ตัวแปร	1. เพศของผู้ปกครอง 2. อายุ 3. สถานภาพสมรส 4. ระดับการศึกษา 5. อาชีพ 6. ลักษณะเวลาทำงาน 7. รายได้ 8. จำนวนบุตร 9. จำนวนเด็กในการดูแล 10. สถานภาพความเกี่ยวข้องกับนักเรียน 11. ระดับชั้นเรียนบุตร 12. ระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน 13. ระยะเวลาอาศัยในชุมชน 14. ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอน 15. สถานภาพหน้าที่รับผิดชอบที่มีต่อชุมชน 16. สถานภาพหน้าที่รับผิดชอบที่มีต่อโรงเรียน 17. ความพอใจในลักษณะของนักเรียน
2. โรงเรียนบุคลากรและการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีทั้งสิ้น 4 ตัวแปร	18. สังกัดโรงเรียน 19. ความพอใจในลักษณะของผู้บริหาร 20. ความพอใจในลักษณะของครูอาจารย์ 21. การปฏิบัติงานและการจัดกิจกรรมของโรงเรียน
3. การเห็นคุณค่าตามการรับรู้ของผู้ปกครอง มีทั้งสิ้น 2 ตัวแปร	22. การเห็นคุณค่าของการได้รับการศึกษา 23. การเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน
รวมองค์ประกอบ 3 กลุ่มองค์ประกอบ	รวมจำนวน 23 ตัวแปร

โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อทำการกำหนดองค์ประกอบ กลุ่มตัวแปร และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
2. กำหนดโครงสร้างเนื้อหาข้อคำถามในแบบสอบถาม รายละเอียดดังตารางที่ 3.7 และ 3.8
3. สร้างข้อคำถามในแบบสอบถามตามโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนดไว้ และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยมีทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือ ดังภาคผนวก)
4. ปรับปรุงข้อคำถามในแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน
5. ปรับปรุงการใช้ภาษาและแก้ไขเพิ่มเติมบางข้อคำถาม เพื่อความเหมาะสมและสมบูรณ์ของแบบสอบถามหลังจากการทดลองใช้เครื่องมือ
6. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้

ตารางที่ 3.7 โครงสร้างการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตอนที่	เนื้อหาสาระ	ลำดับข้อ ที่	แหล่งที่มาของข้อคำถามการวิจัย ที่นำมาพัฒนา/ดัดแปลง	ปีทำวิจัย
1	ภูมิหลังของผู้ปกครอง	(19 ข้อ)		
	-ภูมิหลังของผู้ปกครอง	1-14	เอมอร จังศิริพรปกรณ์	2541
	-ความพอใจในลักษณะของนักเรียน	1-5	ดารัตน์ จีวีวิริยะกุล	2524
2	โรงเรียนนุศลากร และการปฏิบัติงานของโรงเรียน	(22 ข้อ)		
	-ความพอใจในลักษณะของผู้บริหาร	1-5	สุระศักดิ์ ฉายขุนทด	2533
	-ความพอใจในลักษณะของครูอาจารย์	1-5	สุวรรณา เนตยการ	2520
	-การปฏิบัติงานและการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	1-12	ธีระวัลย์ สวรรยาธิบัติ	2524
3	การเห็นคุณค่าตามการรับรู้ของผู้ปกครอง	(8 ข้อ)		
	-การเห็นคุณค่าของการได้รับการศึกษา	1-4	ชูลีกร ชิตรัตน์ทรีย์	2541
	-การเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน	5-8		
4	ความสามารถในการพัฒนานักเรียน	(10 ข้อ)		
	-ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู	1-2	ทิตนา แซมมณี และคณะ	2535
	-การส่งเสริมการเรียนรู้	3-4		
	-บทบาทของการเป็นแบบอย่างที่ดี	5-6		
	-การพัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรม	7-8		
	-การปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์	9-10		

ตารางที่ 3.7 (ต่อ) โครงสร้างการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตอนที่	เนื้อหาสาระ	ลำดับข้อ ที่	แหล่งที่มาของข้อคำถามการวิจัย ที่นำมาพัฒนา/ดัดแปลง	ปีทำวิจัย
5	ลักษณะกิจกรรมการมีส่วนร่วม	(16 ข้อ)	กิตติโชค ห้อยยี่งู	2527
	-กิจกรรมด้านวิชาการ	1-5		
	-กิจกรรมเสริมวิชาการ	6-10		
	-กิจกรรมอื่นๆ	11-15		
	-เลือกกิจกรรมที่มีส่วนร่วมมากที่สุด	1		
รวม			75 ข้อคำถาม 5 หน้า	

ตารางที่ 3.8 โครงสร้างเนื้อหาของข้อคำถามในแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

เนื้อหาสาระ	ข้อคำถาม		
	ข้อ	ร้อยละ	รูปแบบคำตอบ
1. ภูมิหลังของผู้ปกครอง	19	25.33	แบบตรวจสอบรายการ มาตราประมาณค่าและปลายเปิด
2. โรงเรียน บุคลากรและการปฏิบัติงานของโรงเรียน	22	29.33	มาตราประมาณค่า 5 ระดับ
3. การเห็นคุณค่าตามการรับรู้	8	10.67	มาตราประมาณค่า 5 ระดับ
4. ความสามารถในการพัฒนานักเรียน	10	13.33	มาตราประมาณค่า 5 ระดับ
5. ลักษณะกิจกรรมการมีส่วนร่วม			
5.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วมด้านวิชาการ เสริมวิชาการ และกิจกรรมอื่นๆ	15	20.00	มาตราประมาณค่า 5 ระดับ
5.2 กิจกรรมที่มีส่วนร่วมมากที่สุด	1	1.33	แบบตรวจสอบรายการ
รวม	75	100	

แบบสอบถามนี้เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มีจำนวน 5 หน้า แบ่งเป็น 5 ตอน 75 ข้อคำถาม มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ภูมิหลังของผู้ปกครอง มีรูปแบบการตอบ 3 ลักษณะ คือ (1) ข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ ในข้อที่ 1 , 3 , 4 , 5 , 6 , 7 , 9 , 10 , 11 , 12 , 13 และ 14 (2) ข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ในข้อคำถามความพอใจในลักษณะของนักเรียน ข้อที่ 1-5 จำนวน 5 ข้อ และ (3) ข้อคำถามแบบปลายเปิด ในข้อที่ 2 และ 8 รวมข้อคำถามภูมิหลังของผู้ปกครองทั้งสิ้นจำนวน 19 ข้อ ได้แก่ เพศของผู้ปกครอง อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ลักษณะเวลาทำงาน รายได้ของครอบครัว จำนวนบุตร จำนวนเด็กในการดูแลที่ไม่ใช่บุตร สถานภาพความเกี่ยวข้องกับนักเรียน ระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน ระยะเวลาอาศัยในชุมชน ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียน การสอน สถานภาพหน้าที่รับผิดชอบที่มีต่อชุมชน สถานภาพหน้าที่รับผิดชอบที่มีต่อโรงเรียน และความพอใจในลักษณะนักเรียน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 โรงเรียน บุคลากรและการปฏิบัติงานของโรงเรียน จำนวน 22 ข้อคำถาม โดยมีรูปแบบการตอบ คือ แบบประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย ความพอใจในลักษณะของผู้บริหาร จำนวน 5 ข้อ ความพอใจในลักษณะของครูอาจารย์ จำนวน 5 ข้อ การปฏิบัติงานและการจัดกิจกรรมของโรงเรียน จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 การเห็นคุณค่าตามการรับรู้ของผู้ปกครอง จำนวน 8 ข้อคำถาม โดยมีรูปแบบการตอบ คือ แบบประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าของการได้รับการศึกษา จำนวน 4 ข้อ และการเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 4 ความสามารถในการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน จำนวน 10 ข้อคำถาม โดยมีรูปแบบการตอบ คือ แบบประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 2 ข้อ การส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 2 ข้อ บทบาทการเป็นแบบอย่างที่ดี จำนวน 2 ข้อ การพัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรม จำนวน 2 ข้อ และ การปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 5 ลักษณะกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

5.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 3 ลักษณะ จำนวน 15 ข้อคำถาม มีรูปแบบการตอบ คือ แบบประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย กิจกรรมด้านวิชาการ จำนวน 5 ข้อ กิจกรรมเสริมวิชาการ จำนวน 5 ข้อ และ กิจกรรมอื่นๆ จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนตอนที่ 1 จนถึง 5.1 มีการตอบแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง มีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
4	หมายถึง มีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในระดับมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
3	หมายถึง มีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
2	หมายถึง มีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในระดับน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
1	หมายถึง มีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

5.2 ลักษณะกิจกรรมที่มีส่วนร่วมมากที่สุด จำนวน 1 ข้อคำถาม มีรูปแบบการตอบ คือแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เลือกตอบเพียงข้อเดียว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุกิจกรรมที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมลักษณะใดมากที่สุดตามการรับรู้ของผู้ตอบ โดยมีกิจกรรม 3 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมเสริมวิชาการ กิจกรรมอื่นๆ สำหรับการพิจารณาหาค่าความถี่และร้อยละข้อมูลของลักษณะกิจกรรมที่เข้ามามีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน คือ กิจกรรมที่ผู้ตอบพิจารณาตามการรับรู้ กิจกรรมที่มีส่วนร่วมมากที่สุด 1 กิจกรรม ให้ 1 คะแนน

1.3 การทดลองใช้เครื่องมือ

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ได้จากการพัฒนาและดัดแปลงข้อคำถามจนสมบูรณ์ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนเทศบาล 3 วัดคลองสายบัว จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2544 จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .9325 (รายละเอียดดังภาคผนวก)

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยส่วนที่ 1

ส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และให้โรงเรียนนำส่งแบบสอบถามให้กับครูประจำชั้นเพื่อนำส่งแบบสอบถามให้ผู้ปกครอง โดยแนบหนังสือขอความร่วมมือและเอกสารชี้แจงรายละเอียดการวิจัยถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อส่งแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองตามรายละเอียดที่ได้กำหนดในเอกสารชี้แจง พร้อมทั้งแนบซองสำหรับให้โรงเรียนรวบรวมเอกสารที่ได้รับคืนจากผู้ปกครองเพื่อความสะดวกในการส่งกลับคืนผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2545 ภายหลังจากการส่งเอกสาร 2 สัปดาห์ ประมาณวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2545 ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามเอกสารด้วยการโทรศัพท์เพื่อติดต่อสอบถามกับโรงเรียนที่ยังไม่ได้ส่งเอกสารกลับ หากเกิดปัญหาเอกสารสูญหายผู้วิจัยจะดำเนินการส่งเอกสารกลับไปให้ทางโรงเรียนอีกครั้ง

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยส่วนที่ 1

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science) โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนกลับทั้งหมด ซึ่งมีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 1,687 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.85 ของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด เพื่อนำกลับมาใช้ในการวิเคราะห์ผลข้อมูลโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างคำนวณด้วยสถิติบรรยายและนำเสนอในลักษณะบรรยายแบบความเรียง ได้แก่ จำนวนและร้อยละข้อมูล ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจายและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
2. วิเคราะห์ข้อมูลทำนายองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง โดยคำนวณด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และนำผลการวิเคราะห์บรรยายแบบความเรียง
3. วิเคราะห์ข้อมูลทำนายองค์ประกอบความสามารถในการพัฒนานักเรียน โดยคำนวณด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และนำผลการวิเคราะห์บรรยายแบบความเรียง
4. วิเคราะห์ลักษณะกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง โดยคำนวณด้วยการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละข้อมูล นำเสนอแบบตารางไขว้และบรรยายแบบความเรียง

ส่วนที่ 2 การศึกษากรณีตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนจากการตอบแบบสอบถามและมีความเต็มใจที่สามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนได้กรอรายละเอียดข้อมูลส่วนตัวและที่อยู่สำหรับการติดต่อไว้ในส่วนบนของแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มของผู้ปกครองเพื่อเป็นกรณีตัวอย่างจำนวน 8 คน จาก 4 สังกัด โดยพิจารณาจากเกณฑ์การคัดเลือกผู้ปกครองที่เป็นกรณีตัวอย่างดังนี้

2.1 เกณฑ์การคัดเลือกกรณีตัวอย่าง

1. ผู้ปกครองมีความเต็มใจและยินดีให้ความร่วมมือในการขอข้อมูลเพิ่มเติม
2. พิจารณาจากผลรวมคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยแบ่งกลุ่มผู้ปกครองสำหรับการศึกษกรณีตัวอย่างเป็น 2 ระดับ คือ มีส่วนร่วมระดับมาก และมีส่วนร่วมระดับน้อย โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ที่ได้จากแบบสอบถามในตอนี่ 1 ตัวแปรความพอใจในลักษณะของนักเรียน จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 โรงเรียน บุคลากรและการปฏิบัติงานของโรงเรียน จำนวน 22 ข้อ ตอนที่ 3 การเห็นคุณค่าตามการรับรู้ของผู้ปกครอง จำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 4 ความสามารถในการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน จำนวน 10 ข้อ และลักษณะกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำนวน 15 ข้อ รวมจำนวนทั้งสิ้น 60 ข้อ มีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3.9

ตารางที่ 3.9 เกณฑ์การแบ่งกลุ่มผู้ปกครองในการศึกษกรณีตัวอย่าง

ระดับการมีส่วนร่วมของกรณีตัวอย่าง	เกณฑ์การแบ่งกลุ่มกรณีตัวอย่าง	
	พิจารณาจากคะแนนการตอบแบบสอบถาม	พิจารณาจากการสอบถามผู้บริหารและครูอาจารย์
1. มีส่วนร่วมระดับมาก	ได้คะแนนการตอบแบบสอบถามไม่ต่ำกว่า 75 เปอร์เซนต์ไทล์ หรือ คิดเป็นคะแนนไม่ต่ำกว่าเท่ากับ 252.50 คะแนน จาก 300 คะแนน	ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมและช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอในทุกกิจกรรมหรือเกือบทุกครั้งของการจัดกิจกรรมของโรงเรียน
2. มีส่วนร่วมระดับน้อย	ได้คะแนนการตอบแบบสอบถามไม่เกิน 25 เปอร์เซนต์ไทล์ หรือ คิดเป็นคะแนนไม่เกิน 216 คะแนน จาก 300 คะแนน	ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนตามการเชิญในบางครั้ง บางกิจกรรมหรือไม่เคยร่วมกิจกรรมเลย

หมายเหตุ ข้อคำถามในแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 60 ข้อคำถาม ข้อละ 5 คะแนน คิดเป็นคะแนนรวม 300 คะแนน (คะแนนสูงสุด คือ 296 และคะแนนต่ำสุด คือ 120 คะแนน)

จากเกณฑ์การพิจารณาดังกล่าวผู้วิจัยสามารถคัดเลือกผู้ปกครองที่เป็นกรณีตัวอย่างจากผลรวมของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตามเกณฑ์คะแนนที่กำหนด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ติดต่อกลับไปโรงเรียนของผู้ปกครองที่คาดว่าจะเป็กรณีตัวอย่าง เพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมของ

ผู้ปกครองท่านนั้นสำหรับประกอบการตัดสินใจคัดเลือกกรณีตัวอย่าง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมหรือตามที่โรงเรียนได้เสนอแนะเพิ่มเติมจนสามารถได้ผู้ปกครองที่มีลักษณะตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้เพื่อเป็นกรณีตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 8 คน กระจายตามโรงเรียน และกระจายตามจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็นผู้ปกครองในกลุ่มที่มีส่วนร่วมมากจำนวน 4 คน และผู้ปกครองในกลุ่มที่มีส่วนร่วมน้อย จำนวน 4 คน มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.10

ตารางที่ 3.10 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองกรณีตัวอย่างจำแนกตามการมีส่วนร่วมและสังกัดโรงเรียน

สังกัดโรงเรียน	ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง		รวม
	มีส่วนร่วมระดับมาก	มีส่วนร่วมระดับน้อย	
1. เทศบาล	1	1	2
2. สช.	1	1	2
3. สามัญ	1	1	2
4. สปช.	1	1	2
รวม	4(50.00)	4(50.00)	8 (100)

2.2 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ในส่วนนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาด้วยวิธีการสัมภาษณ์กรณีตัวอย่างในลักษณะการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (Semi-Formal Interview) โดยผู้วิจัยได้สร้างประเด็นคำถามของการสัมภาษณ์จากการค้นคว้าศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการศึกษาของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดแบ่งเป็น 3 ส่วน มีรายละเอียดของประเด็นการสัมภาษณ์กรณีตัวอย่างมีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3.11

ตารางที่ 3.11 โครงสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ส่วนที่	ประเด็นการสัมภาษณ์
ส่วนที่ 1	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครอง
ส่วนที่ 2	ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน
ส่วนที่ 3	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาโรงเรียน ประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1. ปริมาณการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ปกครอง 2. ลักษณะของกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 3. แนวทางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ปกครอง 4. ผลที่ได้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ปกครอง

การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนที่ 2

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์กรณีตัวอย่างที่ได้จากการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมน้อย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการในลักษณะการพูดคุยกับกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อดำเนินการผู้ปกครองที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรณีตัวอย่างตามที่อยู่ของผู้ปกครองได้ให้และระบุว่ายินดีและเต็มใจในการให้ข้อมูลเพิ่มเติม ด้วยการติดต่อผ่านทางโทรศัพท์เพื่อขอทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติม
2. นัดหมายวัน เวลา และสถานที่การสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์กรณีตัวอย่างโดยสถานที่นัดหมายอาจเป็นโรงเรียนหรือบ้านตามความสะดวกของกรณีตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเทปในระหว่างการสัมภาษณ์ โดยสัญญาว่าข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะใช้สำหรับการทำวิจัยนี้เท่านั้น และไม่มีการระบุชื่อของผู้ถูกสัมภาษณ์และบุตรหลาน
4. การสัมภาษณ์ใช้เวลาการสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที เนื่องจากผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องจำกัดเวลาในการสัมภาษณ์ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย
5. การสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ในลักษณะแบบกึ่งทางการ (Semi-Formal Interview) คือ ทำการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนด ซึ่งใกล้เคียงกับข้อมูลในแบบสอบถามแต่เป็นไปในลักษณะของการพูดคุย และสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์
6. ถอดเทปการสัมภาษณ์และสังเคราะห์เนื้อหาด้วยการสรุปความตามประเด็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำหนังสือรับรองจากทางบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลทั้งในส่วนของการแบบสอบถามและการขอสัมภาษณ์เพิ่มเติม ภายหลังจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้มอบของที่ระลึกให้กับกรณีตัวอย่างที่ได้เสียสละเวลาเพื่อให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้วยวิธีการบันทึกเทปในระหว่างการสัมภาษณ์ (ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความยินดีและเต็มใจให้สามารถบันทึกเทปได้) จากนั้นผู้วิจัยได้ถอดเทปบันทึกการสนทนาและนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการสรุปความตามประเด็นสำคัญ ซึ่งได้นำเสนอในลักษณะของการบรรยายแบบความเรียง

ส่วนที่ 3 การสังเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้จากข้อมูลการวิจัยเชิงสำรวจและกรณีตัวอย่าง

นำข้อมูลทั้ง 2 ส่วน คือ ข้อมูลเชิงปริมาณจากการวิจัยเชิงสำรวจและข้อมูลเชิงคุณภาพจากการศึกษากรณีตัวอย่าง มาวิเคราะห์ข้อความและสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน และทำการสังเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อหาความสอดคล้องของเนื้อหาซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. การตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลจาก 2 ทาง
 - 1.1 ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจากแบบสอบถาม
 - 1.2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กรณีตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 8 คน
2. กำหนดประเด็นและตัวแปรที่ใช้ในการสังเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย ที่ได้มาจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทั้ง 2 ระดับ คือ ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมมากและผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมน้อย
3. การแปลผลข้อมูล

การแปลผลข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย การแยกเนื้อหาที่ได้จากการสรุปประเด็นสำคัญ และการแปลผลข้อมูลทั้ง 2 ส่วน คือ เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามประเด็นที่กำหนดด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อสรุปผลตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน
4. การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของผลการสังเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลพิจารณาจาก 3 ทาง ได้แก่
 - 4.1 ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน
 - 4.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กรณีตัวอย่าง
 - 4.3 ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. ใช้วิธีการบรรยายผลการสังเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ส่วน ในแบบผสมผลที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ